

VELASCO GONZÁLEZ, Alberto. *Jaume Pasqual, antiquari i col·leccionista a la Catalunya de la Il·lustració*. Lleida: Universitat de Lleida, 2011.

La Universitat de Lleida ha publicat un perfil biogràfic de Jaume Pasqual (1736-1804), que fou abat de Santa Maria de les Avellanes i gran investigador de les restes històriques materials i documentals conservades a la Catalunya del segle XVIII. Pasqual pertanyia al grup de Jaume Caresmar (1717-1791) i Josep Martí (1732-1806), recordat per les aportacions a la història eclesiàstica i pel buidatge sistemàtic i rigorós de nombrosos arxius d'arreu, seguint l'aleshores innovadora escola francesa d'arxivística.

Jaume Pasqual, que era natural d'Esparreguera, dirigí el seu esforç erudit cap a la història eclesiàstica, però també aprofundí en camps com l'hagiografia o la diplomàtica, i s'acostà sovint a l'arqueologia, àdhuc de camp, a través de l'antiquariat, l'epigrafia i la numismàtica. Precisament, el capítol quart de l'obra de Velasco és dedicat a la col·lecció numismàtica de Jaume Pasqual i, especialment, a la relació que mantingué el monjo premonstratès amb Josep Salat, el qual preparava la publicació del seu tractat numismàtic. Pasqual explicava que disposava de dos monetaris plens amb unes 3.500 monedes; més un tercer monetari luxós, petit i fabricat de nacre, que contenia les seixanta monedes més singulars, belles o rares que considerava; i encara un llibre de fulls dobles on hi havia encaixades nou monedes visigodes d'or i una de plata, diverses monedes comtals de Besalú, Osona i Urgell i una moneda de Carlemany. Dels escrits del canonge Pasqual, cal destacar-ne les notícies de troballes singulars al Pallars i a la Noguera, com ara la d'un trient visigòtic de la seca bètica de Roda i una dracma emporitana recuperades a Àger, o una peça amb la inscripció Sisapo, procedent de Vilanova de Meià, entre d'altres. Seguint el pare Flórez, Pasqual tenia la sana fixació de recopilar els indrets en els quals s'havien localitzat les monedes.

És molt interessant la conversa intercanviada amb Salat sobre els tipus monetaris catalans medievals. Pasqual es queixava que després de trenta anys de recerca només havia pogut localitzar quatre exemplars comtals, d'Osona, Urgell i Besalú, però cap de Barcelona anterior a Jaume I. Quin panorama més diferent del d'avui en dia!

La col·lecció de Pasqual s'integrà finalment a la de Vidal-Quadras i resta, per tant, encara en fase de dispersió entre els seus propietaris actuals.

**X. S. A.**